

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XEObd/13/2021
Identifikačné číslo spisu: 8012899404
Dátum vydania rozhodnutia: 19.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8012899404.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnej C. X., narodenej X. G. XXXX, bytom v E., D., o vymoženie 511,18 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 26Er/4118/2004, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 17CoE/82/2012-31 z 12. júna 2012, ktorým súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 26Er/4118/2004-13 z 10. apríla 2012, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- III. Povinnej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou a druhou výrokovou vetou uznesenia č. k. 26Er/4118/2004-13 z 10. apríla 2012 exekúciu vedenú na základe notárskej zápisnice, ktorú bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, vyhlásil za neprípustnú a zároveň zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“). Vychádzal zo zistenia, že oprávnená a povinná uzavreli dňa 20. januára 2004 zmluvu o úvere, súčasťou ktorej bolo aj splnomocnenie, ktorým povinná splnomocnila advokáta Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v jej mene uznal záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia alebo pre exekúciu na celý jej majetok do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva. Dňa 1. augusta 2004 bola spísaná notárska zápisnica u notára JUDr. Jarmily Kováčovej, kde za povinnú konal a zápisnicu podpísal advokátsky koncipient Mgr. Bruno Žlnay na základe substitučného plnomocenstva udeleného Mgr. Kušnírom. Ten v mene povinnej uznal dlh v plnom

rozsahu čo do základu aj výšky a zároveň vyhlásil, že dlh, ktorý je opísaný v notárskej zápisnici, povinná splatí v lehote do 10. augusta 2004, v opačnom prípade vyjadril súhlas s použitím notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

2 Ohľadom splnomocnenia, zahrnutého do úverovej zmluvy, dospel súd prvej inštancie k záveru, že je koncipované veľmi široko a všeobecne, čo spôsobuje jeho neurčitost'. Podľa ustanovenia § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je prípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti. Takáto dohoda je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatná. Z uvedeného podľa názoru súdu vyplýva, že pokiaľ v čase uzavretia zmluvy o úvere neexistoval dlh a nebola známa ani jeho výška, povinná nemohla realizovať svoje právo uznať dlh a rovnako nemohla splnomocniť Mgr. Kušníra na takýto úkon.

3 Predmetnú plnú moc považoval súd prvej inštancie za neplatnú tiež z dôvodu nedostatku slobodnej vôle splnomocniteľa. Zdôraznil, že povinná pri uzatváraní zmluvy o úvere nemala možnosť voľby zástupcu, keďže táto obsahovala vopred pripravenú predtlač splnomocnenia s menom Mgr. Kušníra ako splnomocnenca. Týmto je spochybnený základný predpoklad pri udelení plnej moci, a to slobodná vôľa konajúcej osoby pri voľbe splnomocnenca. Na základe uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že vzhľadom na neplatnosť plnomocnenstva, notárska zápisnica nespĺňa podmienky vykonateľného exekučného titulu, pretože nespĺňa požiadavky, ktoré sa na notársku zápisnicu ako na titul pre exekúciu kladú. Preto podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku v znení účinnom v čase rozhodovania súdu vyhlásil exekúciu za neprípustnú a nadväzne na to ju aj zastavil.

4 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 17CoE/82/2012-31 z 12. júna 2012 uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že Mgr. Bruno Žlnay na základe substitučného splnomocnenia nemohol pred notárom platne vyhlásiť uznanie záväzku z úverovej zmluvy a súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, a to pre rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného. Poukázal na to, že povinná bola nútená súčasne na predtlač zmluvy o úvere podpísať aj plnomocnenstvo pre Mgr. Kušníra, ktorého splnomocnila na spísanie predmetnej notárskej zápisnice. Za situácie, keď zástupcu povinnej určila práve oprávnená, je podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne preukázaný rozpor záujmov medzi splnomocneným zástupcom povinnej a zastúpenou povinnou. Uznanie dlhu ako aj súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú právne úkony, ktoré osoba konajúca na základe plnej moci v mene povinnej urobila v rozpore s jej záujmami. Svojím účelom odporovali zákonu, a preto sú v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. Odvolací súd ďalej uviedol, že predmetná notárska zápisnica nemôže byť exekučným titulom pre exekúciu z dôvodu, že nezodpovedá požiadavkám, ktoré na notársku zápisnicu kladie ust. § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku. Taktiež ním nemôže byť z dôvodu, že plnomocnenstvo udelené povinnou je v rozpore s ust. § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom i uznanie záväzku, ktoré vzniklo podľa ust. § 323 Obchodného zákonníka spolu s udelením súhlasu s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú neplatné. Notársku zápisnicu preto nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul, čo je dôvodom pre zastavenie exekúcie.

5 Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že: 1. súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. súdy opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), 3. nepodal sa návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 241 ods. 2 písm. a/ OSP spojení s § 237 písm. e/ OSP), 4. oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že súdy neumožnili oprávnenej viesť kontradiktórne konanie, v ktorom by mohla uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým, ale aj právnym otázkam v súvislosti s otázkou neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Oprávnená nemala možnosť predniesť svoju argumentáciu a vyjadriť sa k argumentácii povinnej s cieľom ovplyvniť súdne konanie, 5. napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP

a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Oprávnená súčasne podala návrh na odklad vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 17CoE/82/2012-31 z 12. júna 2012, nakoľko napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

6 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 17. augusta 2012, doplnené podaniami z 9. októbra 2012 a 16. júla 2013. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové ustanovenia § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie konania o dovolaní oprávnenej zo 17. augusta 2012, doplnenom podaniami z 9. októbra 2012 a 16. júla 2013 (§ 470 ods. 4 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP) predtým, než pristúpil k preskúmaniu dovolaní napadnutého uznesenia zisťoval, či sú splnené podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté uznesenie bolo podrobené dovolaciemu prieskumu.

8 Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné právne zastúpenie dovolateľa, ako to vyplýva z ustanovenia § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania oprávnenej. Rovnako aj nový procesný kódex - Civilný sporový poriadok v ust. § 429 ods. 1 vyžaduje, aby dovolateľ bol v priebehu dovolacieho konania zastúpený advokátom, s výnimkou prípadov predpokladaných ust. § 429 ods. 2 CSP, pričom dovolanie a iné podania musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania.

9 V posudzovanom prípade oprávnená ako dovolateľka nie je v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Z obsahu spisu vyplýva, že v čase podania dovolania bola zastúpená splnomocneným zástupcom - advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, konajúcou prostredníctvom jej konateľky, advokáta doc. JUDr. Branislava Fridricha, PhD. V priebehu konania spoločnosť Fridrich Paľko s.r.o. dovolaciemu súdu oznámila, že dňa 6. februára 2018 došlo k výpovedi všetkých plnomocnenstiev viažucich sa k zmluvám o poskytovaní právnych služieb uzavretých medzi advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o. a dovolateľkou ako jej klientkou, čím bolo ukončené zastupovanie dovolateľky danou advokátskou kanceláriou vo všetkých konaniach. Právnym účinkom výpovede dovolateľkou udelenej plnej moci je, že v predmetnom dovolacom konaní už nebola splnená procesná podmienka spočívajúca v povinnom zastúpení dovolateľa advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), ktorej splnenie je súd povinný skúmať nielen na začiatku, ale v priebehu celého konania. Dovolací súd preto dňa 28. septembra 2021 dovolateľku vyzval, aby v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy preukázala splnenie podmienky povinného právneho zastúpenia podľa ust. § 429 CSP. Súdu mala v určenej lehote predložiť splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v predmetnom dovolacom

konaní, prípadne mala preukázať, že sa na ňu vzťahuje výnimka v zmysle ust. § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, t. j. že jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Dovolací súd dovolateľku zároveň poučil o následku nesplnenia zákonom vyžadovanej povinnosti, ktorým je odmietnutie dovolania.

10 Dovolateľka napriek výzve dovolacieho súdu, ktorá jej bola účinne doručená 14. októbra 2021, v stanovenej 10 dňovej lehote, ani do času rozhodnutia o jej dovolaní, nepredložila plnú moc udelenú advokátovi na jej zastupovanie v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že by jej zamestnanec alebo člen, ktorý je oprávnený za ňu konať, mal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, hoci o následkoch nepredloženia žiadaných listín bola riadne poučená.

11 Vzhľadom na to, že dovolateľka ani na výzvu dovolacieho súdu zastúpenie advokátom v dovolacom konaní, resp. existenciu výnimky podľa ust. § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, nepreukázala, nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ust. § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania, ako ani ust. § 429 CSP. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ CSP pre nedostatok právneho zastúpenia dovolateľa.

12 K návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP dovolací súd uvádza, že v prejednávanej veci dovolací súd skúmal splnenie procesných podmienok dovolacieho konania, ktoré posudzoval v zmysle príslušných ustanovení vnútroštátneho procesného práva. Dovolanie oprávnenej odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ CSP z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia advokátom (§ 241 ods. 1 OSP v znení účinnom ku dňu podania dovolania a § 429 CSP). Pre také rozhodnutie nebolo potrebné aplikovať a interpretovať právo Európskej únie, ani sa zaoberať judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. S poukazom na uvedené dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol.

13 Keďže dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania a odmietol dovolanie oprávnenej z dôvodu nesplnenia procesnej podmienky povinného zastúpenia advokátom, je neopodstatnený tiež návrh oprávnenej na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia podľa ust. 243 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania a ani ust. § 444 ods. 1 CSP a dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/616/2015).

14 Povinnej ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnej v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018).

15 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.